

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SODNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Wydział ds. kontaktów z mediami i informacji

KOMUNIKAT PRASOWY nr 05/05

18 stycznia 2005 r.

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-257/01

Komisja Wspólnot Europejskich / Rada Unii Europejskiej

TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI PO RAZ PIERWSZY ORZEKA O UPRAWNIENIACH WYKONAWCZYCH INSTYTUCJI EUROPEJSKICH W DZIEDZINIE STOSOWANIA UKŁADU Z SCHENGEN

Trybunał Sprawiedliwości oddala skargę Komisji i potwierdza uprawnienia wykonawcze, jakie zastrzegła dla siebie tymczasowo Rada w dziedzinie rozpatrywania wniosków wizowych oraz kontroli na granicach

Konwencja wykonawcza do Układu z Schengen podpisana w 1990 r zawiera zasady odnoszące się do *przekraczania granic zewnętrznych* i *wiz*. Sposoby stosowania tychże zasad – szczegółowe przepisy normatywne i instrukcje praktyczne – zostały ustalone odpowiednio we Wspólnym Podręczniku (WP) oraz we Wspólnych Instrukcjach Konsularnych (WIK).

Po włączeniu przez Traktat z Amsterdamu dorobku Schengen w ramy prawne i instytucjonalne Unii Europejskiej, Rada przyjęła w 2001 r. dwa rozporządzenia¹ na mocy których, zastrzegając dla siebie uprawnienia wykonawcze w dziedzinie rozpatrywania wniosków wizowych oraz kontroli na granicach, odeszła od wspólnego systemu, zgodnie z którym wykonanie podstawowych aktów Rady spoczywa na Komisji.

W ten sposób, w celu wykonania oraz uaktualnienia WP i WIK zostały wprowadzone dwa rodzaje procedur: z jednej strony niektóre przepisy mogą być zmienione przez Radę stanowiącą jednomyślnie; z drugiej strony Państwa Członkowskie mogą poinformować Radę o zmianach, jakich chcą dokonać w innych przepisach.

¹ Rozporządzenie Rady nr 789/2001/WE z dnia 24 kwietnia 2001 r. zastrzegające dla Rady uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do niektórych szczegółowych przepisów i procedur praktycznych rozpatrywania wniosków *wizowych* (Dz. U. L 116, str. 2) oraz rozporządzenie Rady nr 790/2001/WE z dnia 24 kwietnia 2001 r. zastrzegające dla Rady uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do niektórych szczegółowych przepisów i procedur praktycznych przeprowadzania *kontroli granicznej i nadzoru* (Dz. U. L 116, str. 5).

Komisja Europejska zwróciła się o stwierdzenie nieważności tych dwóch rozporządzeń.

Zastrzeżenie uprawnień na rzecz Rady

Po pierwsze, Komisja podniosła, iż Rada nie wykazała, że charakter środków wykonawczych przewidzianych w rozporządzeniach mógłby uzasadniać wykonywanie przez nią uprawnień wykonawczych.

Trybunał przypomina, iż w systemie traktatowym² wykonywanie uprawnień wykonawczych co do aktu podstawowego spoczywa zwykle na Komisji. Rada może wyjątkowo, *w szczególnych przypadkach*, zastrzec dla siebie bezpośrednie wykonanie uprawnień wykonawczych i musi uzasadnić taką decyzję w sposób szczegółowy, odnosząc się do charakteru i treści aktu podstawowego, który ma być wykonany czy zmieniony.

Trybunał zaznacza, iż motywy zaskarżonych rozporządzeń zawierają uzasadnienie uprawnienia, które zastrzegła dla siebie Rada. Analizowane we właściwym dla nich kontekście, ukazują w sposób wyraźny przyczyny uzasadniające zastrzeżenie uprawnień na rzecz Rady i pozwalają Trybunałowi na wykonanie jego uprawnień kontrolnych.

W istocie, przed wejściem w życie Traktatu z Amsterdamu (1999) polityka wizowa oraz ochrony granic zewnętrznych pozostawały całkowicie poza zakresem kompetencji Wspólnoty Europejskiej. Nie chcąc początkowo przyznać Komisji wyłącznego prawa inicjatywy w tej dziedzinie, Państwa Członkowskie zdecydowały, iż podczas okresu przejściowego pięciu lat Rada zasadniczo stanowi jednomyślnie na wniosek Komisji lub z inicjatywy Państwa Członkowskiego oraz po konsultacji z Parlamentem.

Ponadto, postanowienia WIK i WP, w stosunku do których Rada zastrzegła dla siebie uprawnienia wykonawcze mają wyraźnie ograniczony zakres i nie traktują wyczerpująco kwestii wiz oraz kontroli na granicach.

Zatem Rada miała podstawy, aby uznać, iż ma do czynienia ze szczególnym przypadkiem i właściwie uzasadniła decyzje o zastrzeżeniu dla siebie tymczasowo uprawnień do wykonania całości przepisów wymienionych w sposób wyczerpujący w WIK i WP.

Uprawnienia wykonawcze przyznane Państwom Członkowskim

Z drugiej strony Komisja podniosła, iż Rada mogłaby jedynie wybrać jedną z dwóch możliwości: zastrzec dla siebie uprawnienia wykonawczych bądź przyznać je Komisji; nie mogłaby natomiast upoważnić Państw Członkowskich do dokonania zmiany lub uaktualnienia niektórych części WIK i WP – zwłaszcza wykazu dokumentów ważnych jako zezwolenia na pobyt oraz wykazu przypadków konsultacji z władzami centralnymi w przedmiocie wniosków wizowych.

Trybunał zaznacza, iż zmiany w niektórych przepisach WIK i WP, do dokonania których są upoważnione Państwa Członkowskie (jednostronnie bądź w porozumieniu z innymi Państwami Członkowskimi) wchodzą w zakres mechanizmu wymiany informacji dotyczących okoliczności faktycznych, które to informacje pozostają w posiadaniu jedynie tych Państw.

² Zob. art. 202 tiret trzecie TWE oraz „drugą decyzję w sprawie komitologii”, decyzję Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającą warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji (Dz. U. L 184, str. 23).

W tej szczególnej i przejściowej sytuacji (w oczekiwaniu na rozwój dorobku Schengen w prawnych i instytucjonalnych ramach Unii Europejskiej) Trybunał uważa, iż nie można kwestionować ustanowienia przez Radę procedury polegającej na informowaniu przez Państwa Członkowskie o zmianach, do dokonywania których są one upoważnione, chyba że zostałyby udowodnione, iż procedura ta mogłaby zaszkodzić skutecznemu i właściwemu wykonaniu WIK i WP, czego Komisja nie zdołała wykazać w niniejszym przypadku.

Komisja nie zdołała również wykazać konieczności zastosowania jednolitej procedury w przypadku, gdy postanowienia WIK odsyłają do prawa krajowego i praktyki.

Mając na względzie wszystkie te ustalenia, Trybunał oddalił skargę Komisji.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże w żaden sposób Trybunału Sprawiedliwości.

Dostępne wersje językowe : DA, DE, ES, EN, EL, FR, IT, NL, PT, FI, SV, PL

Pełny tekst wyroku znajduje się na stronie internetowej Trybunału

<http://curia.eu.int/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=pl>

Tekst jest z reguły dostępny od godz. 12 CET w dniu ogłoszenia.

W celu uzyskania dodatkowych informacji, prosimy o skontaktowanie się z

Panem Ireneuszem Gęsiorem

tel. (00352) 4303 2878 faks (00352) 4303 2053